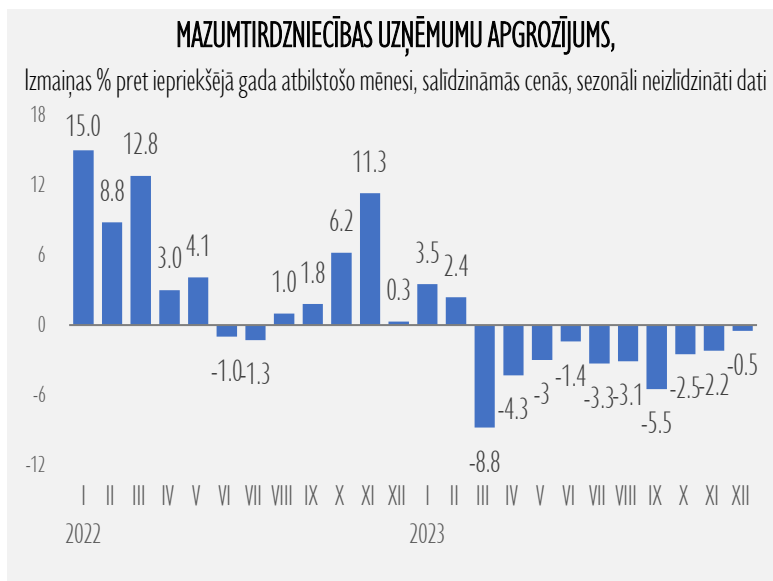

Par mazumtirdzniecības apgrozījumu 2023. gada decembrī

2023. gadā mazumtirdzniecību ietekmēja cenu kāpums un iedzīvotāju reālo ienākumu kritums

2023. gadā situāciju mazumtirdzniecības nozarē lielā mērā ietekmēja iedzīvotāju reālo ienākumu kritums, gada pirmajā pusē patēriņa cenu kāpumam pārsniedzot ienākumu palielinājumu un negatīvi ietekmējot mājsaimniecību patēriņu. Mazumtirdzniecības apgrozījums mēreni pieauga gada sākumā un strauji samazinājās martā, ko noteica arī augstā bāze 2022. gada attiecīgajā periodā, kad pakāpeniski tika atcelti visi ar Covid-19 saistītie tirdzniecības ierobežojumi un mazumtirdzniecības apgrozījums ievērojami pieauga. Pirkspējas kritums un iedzīvotāju piesardzība lielāku pirkumu veikšanā, noteica mazumtirdzniecības apgrozījuma samazinājumus arī turpmākajos gada mēnešos, bet tie bija mērenāki, salīdzinot ar martu. Kopumā 2023. gadā mazumtirdzniecības apgrozījums bija par 2,5 % zemāks nekā 2022. gadā. Pārtikas mazumtirdzniecības apgrozījums samazinājās par 3,8 %, ko ietekmēja arī pārtikas preču augstās cenas. Nepārtikas tirdzniecība 2023. gadā samazinājās par 2,8 %. Savukārt degvielas mazumtirdzniecības apgrozījums pieauga par 0,7 %.

Decembrī mazumtirdzniecības uzņēmumu kopējais apgrozījums salīdzināmajās cenās gada laikā saruka par 0,5 % (pēc neizlīdzinātiem datiem), kas bija mērenāks kritums iepriekšējā gada mēnešos, kad bija vērojams apgrozījuma samazinājums. Tomēr mazumtirdzniecības apjoms praktiski nemainījās mēneša griezumā. Decembrī, salīdzinot ar novembri, mazumtirdzniecības apgrozījums pieauga par 0,1 % (sezonāli koriģēti dati).

Gada laikā mazumtirdzniecības apgrozījums ļoti mēreni pieauga pārtikas un nepārtikas preču grupās, savukārt strauji samazinājās degvielas mazumtirdzniecības apgrozījums.

Decembrī, salīdzinot ar iepriekšējā gada decembri, **nepārtikas preču** mazumtirdzniecības apgrozījums pieauga par 0,7 %. Straujākais apgrozījuma kāpums bija informācijas un komunikāciju tehnoloģiju iekārtu tirdzniecībā (par 19,4 %), apģērba, apavu un ādas izstrādājumu tirdzniecībā (par 17,6 %), mājsaimniecības elektroierīču mazumtirdzniecībā specializētajos veikalos (par 10,3 %) un ziedu, augu, sēkļu, mēslošanas līdzekļu, istabas dzīvnieku un to barības tirdzniecībā (par 9,5 %). Mērenāks kāpums bija pulksteņu, juvelierizstrādājumu un citur neklasificētu jaunu preču mazumtirdzniecībā (par 1,2 %) un sporta preču un spēļu mazumtirdzniecībā (par 1,1 %), bet kosmētikas un tualetes piederumu tirdzniecībā saglabājās nemainīgs. Savukārt mazumtirdzniecības apgrozījums decembrī gada laikā strauji samazinājās metālizstrādājumu, instrumentu, būvmateriālu un santehnikas mazumtirdzniecībā (par 5,6 %), grāmatu, avižu, kancelejas piederumu, audio un video ierakstu tirdzniecībā (par 5,4 %) un farmaceitisko medicīnisko piederumu tirdzniecībā (par 4,3 %). Mērenāks kritums bija vērojams tekstilizstrādājumu, paklāju, grīdsegu, tapešu, mēbeļu, apgaismes ierīču un cita veida mājsaimniecības piederumu tirdzniecībā (par 2,1 %).

Sadalījumā pa tirdzniecības vietām mērens apgrozījuma kāpums bija vērojams mazumtirdzniecībā stendos un tirgos (par 1,1 %), strauji tas pieauga pārējā mazumtirdzniecībā ārpus veikaliem, stendiem un tirgiem (par 8,4 %), bet mazumtirdzniecībā pa pastu vai internetā tas strauji samazinājās – par 7,8 %.

Pārtikas preču mazumtirdzniecības apgrozījums gada griezumā decembrī mēreni pieauga – par 0,6 %, kas bija pirmais kāpums gada griezumā kopš 2022. gada septembra. To ietekmēja zemā bāze 2022. gada decembrī. Lai gan pārtikas produktu cenu straujais kāpums ir mitējies, cenu līmenis pārtikai joprojām saglabājas augsts, kas turpina ietekmēt pārtikas preču apgrozījumu.

Sagatavoja:

Ekonomikas ministrijas

Analītikas dienests

Degvielas mazumtirdzniecības apgrozījums degvielas uzpildes stacijās decembrī saruka ļoti strauji – par 6,2 %, salīdzinot ar 2022. gada decembri. To noteica cenu kāpums degvielai 2023. gada jūlijā-oktobrī un augstā bāze 2022. gada decembrī, kad degvielas mazumtirdzniecības apjomi strauji pieauga sarukušo degvielas cenu dēļ.

Ekonomikas ministrija prognozē, ka 2024. gadā pircēju aktivitāte pakāpeniski pieaugs. Straujais darba samaksas pieaugums, kas šobrīd jau pārsniedz inflāciju, atvieglos mājsaimniecību finansiālo situāciju un veicinās pirktspējas pieaugumu.